

De overstroming - Mariët Meester - roman
Heruitgave 2020, Uitgeverij caprae - ISBN 9789083108407

RECENSIE

Vlaams tijdschrift De leeswolf
31 december 2003
door: Linde Roels

Zoals het bijbelse zondvloedverhaal tot doel had de mens op zijn kleinheid en kwetsbaarheid te wijzen, zo verwoordt Mariët Meester in *De overstroming* de dilemma's van de hedendaagse mens: hoe overleven in een bedreigde omgeving. Het basisgegeven is heel simpel: een jonge vrouw is op retraite in een woonwagen op een terp in de Nederlandse polders. Ongewild heeft ze er gezelschap van een ordinaar jong stel uit Rotterdam in een caravan en een onsympathieke handelsreiziger. In een halfvervallen boerderij wonen nog de wereldvreemde 'Broer en Zus'. Wanneer de polder plots overstroomt, is alle contact met de buitenwereld onmogelijk en zijn de terpbewoners op elkaar aangewezen. Na de meest vreemdsoortige wendingen blijven er uiteindelijk nog vier mensen over die het met een grote dosis vindingrijkheid moeten zien te redden. Aan de oppervlakte is dit een meeslepend verzonnen verhaal. Maar wat het spreekwoord zegt over stille waters is hier zeker van toepassing en eenmaal voorbij de oppervlakte onthult *De overstroming* behoorlijk wat verrassende aspecten van de mens. Gaandeweg ontvouwt zich zo een prachtige symbolische vertelling over trots en afhankelijkheid, over autonomie en overgave. Het is alsof het water na lang aarzelen alle schroom wegwast en het ongebruikelijke van de hele situatie leidt ook tot een vreemdsoortige seksuele constellatie. Mariët Meester spitst zich toe op de geestelijke metamorfoses van haar personages. Zo kampt de ikverteller aanvankelijk met een sluimerende mensenangst en is geneigd mensen te zien als "etters die je op de meest onverwachte momenten een streek kunnen leveren". Toch wil ze blijven proberen ze met de grootst mogelijke openheid tegemoet te treden en de natuur leert haar noodgedwongen, maar niet zonder moeite, haar angsten te overwinnen.

Meester laat met dit werk zien dat onder primitieve omstandigheden niet altijd het slechtste in de mens naar boven hoeft te komen, maar dat er ook een ander scenario mogelijk is dan van een boek als *Heer der vliegen*. De grootste kracht schuilt daarbij ongetwijfeld in de meesterlijke, bedrieglijk realistische stijl die de lezer tegen beter weten in laat geloven dat positief denken de harde realiteit kan trotseren. Op de keper beschouwd misschien rijkelijk naïef, maar het resultaat is verbazend rijk.